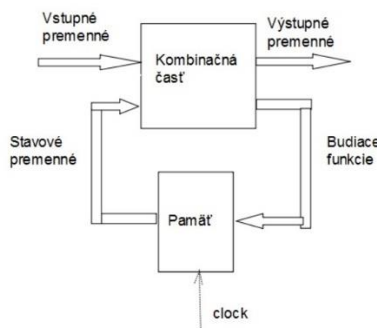

2. Sekvenčné logické obvody

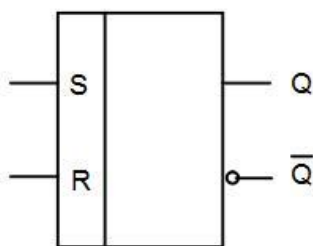
- Definujte sekvenčný logický obvod (SLO).

SLO sú LO, výstupné hodnoty premenných závisia jednoznačne od aktuálnych hodnôt na vstupe a od postupnosti vstupov v predchádzajúcom čase (podľa histórie). Stav systému je uložený v **pamäti**.

Preklápací obvod = obvod, ktorý nadobúda 2 stavy stav „1“ = H a „0“ = L. My sa tu zaoberáme **BKO(bistabilný)** = základ **SLO**!, ktorý má 1/viac vstupov a 2 výstupy, t.j. jeden je negáciou druhého (sú komplementárne). Využívajú sa v **IO** (je ich tam mnoho) → napr. SRAM obsahuje RS preklápací obvod. Využívame ich ako **1-bitovú pamäť** (majú schopnosť si pamätať 1 bit).

RS – preklápací obvod !!!

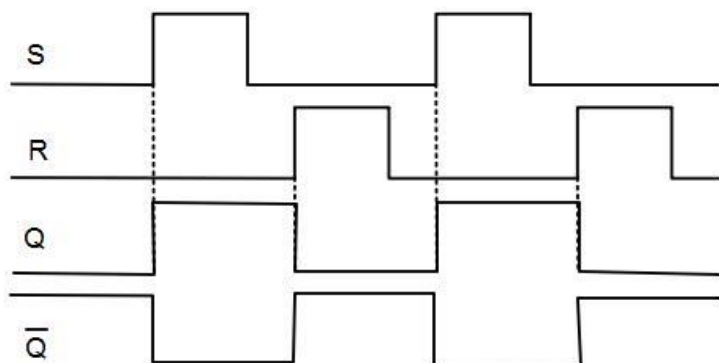
S - SET
R - RESET

S=1, R=0, nastaví výstup Q na 1

S=0, R=1, nastaví výstup Q na 0

S=0, R=0, pamäťové správanie

S=1, R=1, zakázaná kombinácia, vedie k hazardnému stavu

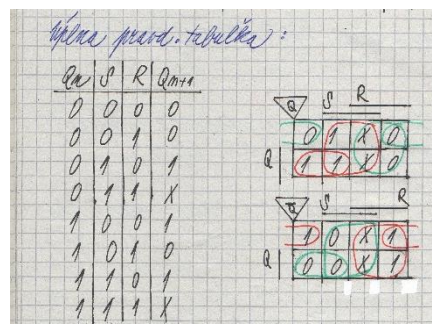
Tabuľka prechodov:

Skrátená tabuľka:

S	R	Q_{n+1}
0	0	Q_n
0	1	0
1	0	1
1	1	X

-zakázaná kombinácia

Q_n	Q_{n+1}	S	R
0	0	0	X
0	1	1	0
1	0	0	1
1	1	X	0

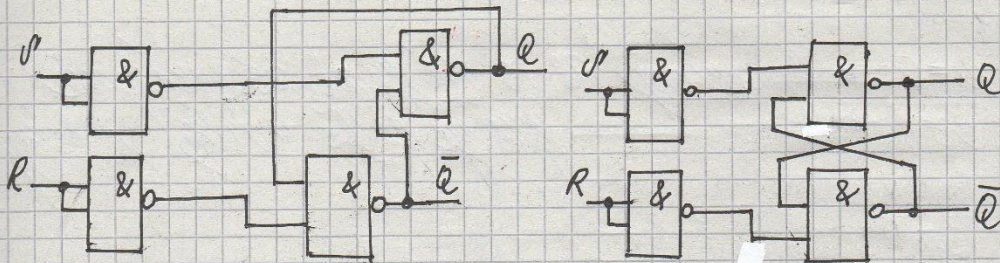

a.) obvod pomocou bradiel - NAND

$$Q = S + \bar{R} \cdot Q = \overline{\overline{S + \bar{R} \cdot Q}} = \overline{\bar{S} \cdot \overline{\bar{R} \cdot Q}} = \overline{\bar{S} \cdot R \cdot \bar{Q}}$$

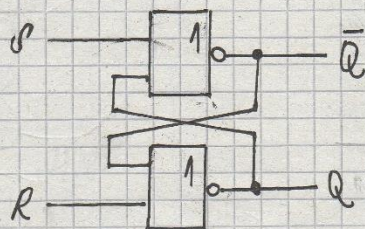
$$\bar{Q} = R + \bar{S} \cdot \bar{Q} = \overline{\overline{R + \bar{S} \cdot \bar{Q}}} = \overline{\bar{R} \cdot \overline{\bar{S} \cdot \bar{Q}}} = \overline{\bar{R} \cdot S \cdot Q}$$

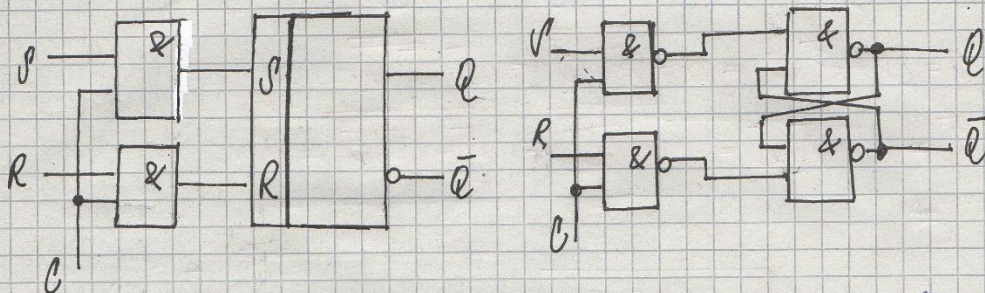
b.) obvod pomocou bradiel - NOR

$$Q = \bar{R} \cdot (S + Q) = \bar{R} + (\bar{R} \cdot S + \bar{R} \cdot Q) = \bar{R} + S + Q$$

$$\bar{Q} = \bar{S} \cdot (R + \bar{Q}) = \bar{S} + (\bar{S} \cdot R + \bar{S} \cdot \bar{Q}) = \bar{S} + R + \bar{Q}$$

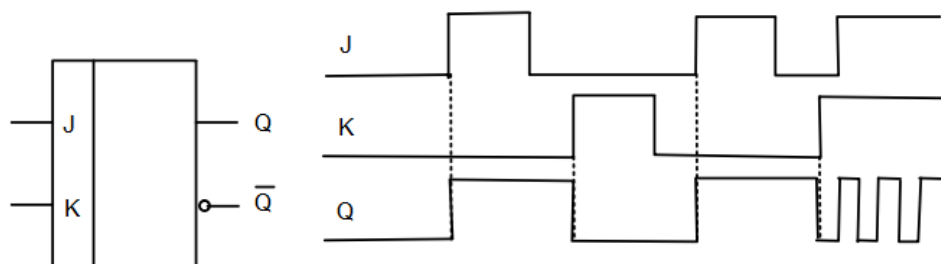
- RS prekl. obvod, kt. je navrhnutý a nakreslený / nemá synchronizačný vstup, teda je asynchronný
- Pridaním synchronizačného vstupu (C-clock) dostávame synchronný, RS prepínací obvod.

- $C=0$ → synchronný RS to má pamäťové správanie ako
- $C=1$ → ————— pracuje podľa tabulky (asynchronný)

JK – preklápací obvod

JK preklápací obvod pracuje ako RS preklápací obvod, ale má **odstránený hazardný stav**, pričom **J zodpovedá S**, **K zodpovedá R**.

Pri kombinácii 11 začne preklápať - pracuje ako **multivibrátor**

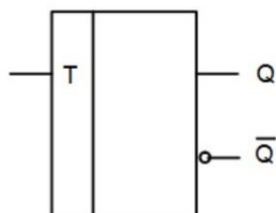
Skrátená tabuľka:

J	K	Q_{n+1}
0	0	Q_n
0	1	0
1	0	1
1	1	$\overline{Q_n}$

Tabuľka prechodov:

Q_n	Q_{n+1}	J	K
0	0	0	X
0	1	1	X
1	0	X	1
1	1	X	0

T – preklápací obvod

Skrátená tabuľka:

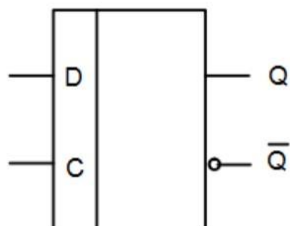
T	Q_{n+1}
0	Q_n
1	$\overline{Q_n}$

Tabuľka prechodov:

Q_n	Q_{n+1}	T
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

Ak je na vstupe **T** (Time) **log. 0**, obvod zachováva predošlý stav. Po privedení **log. 1** na vstup **T** sa predošlý stav zneguje. Obvod **T** je **základ čítačov a deličov frekvencie**

D – preklápací obvod

Skrátená tabuľka:

D	Q_{n+1}
0	0
1	1

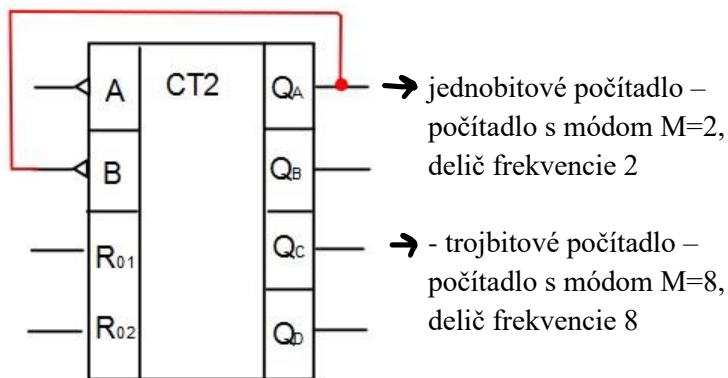
Tabuľka prechodov:

Q_n	Q_{n+1}	D
0	0	0
0	1	1
1	0	0
1	1	1

Na výstupe obvod **D** (Data) **zobrazí** to čo je na vstupe **D**, ak je povolený **hodinový vstup** (ak existuje). **D** obvody tvoria **základ posuvných registrov**.

Vnútorne zapojenie

- štvorbitové počítadlo –
počítadlo s $M = 16$,
delič frekvencie 16

A – vstup jednobitového počítadla

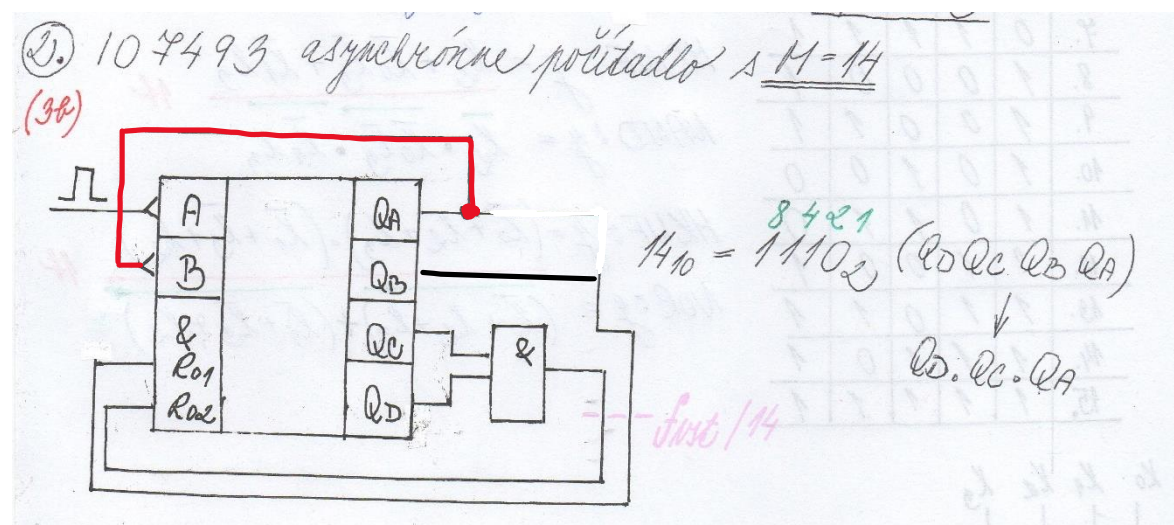
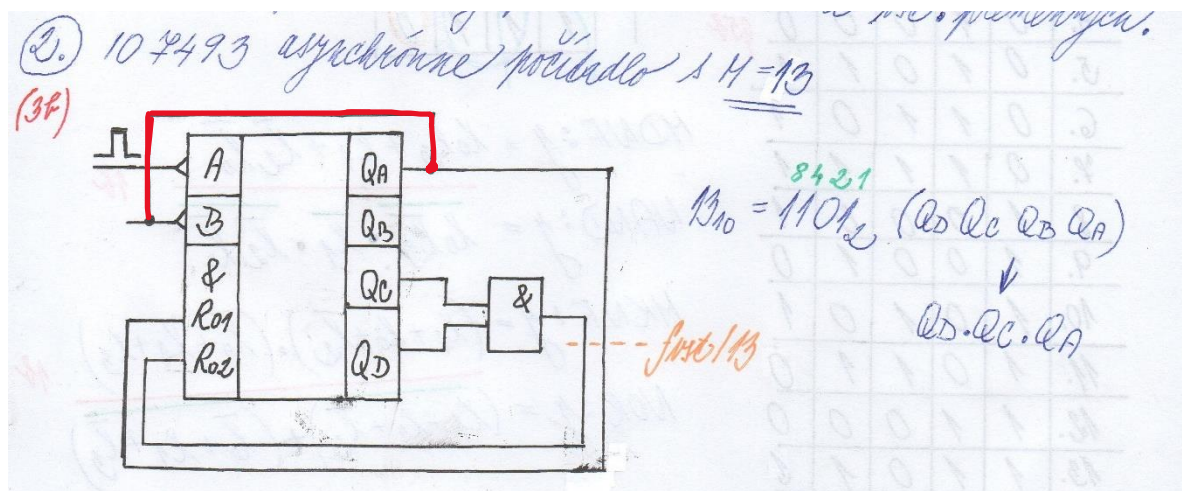
B – vstup trojbitového počítadla

R01, R02 – nulovacie vstupy, ak sú oba vstupy v logickej jednotke, počítadlo sa vynuluje

QA – výstup jednobitového počítadla

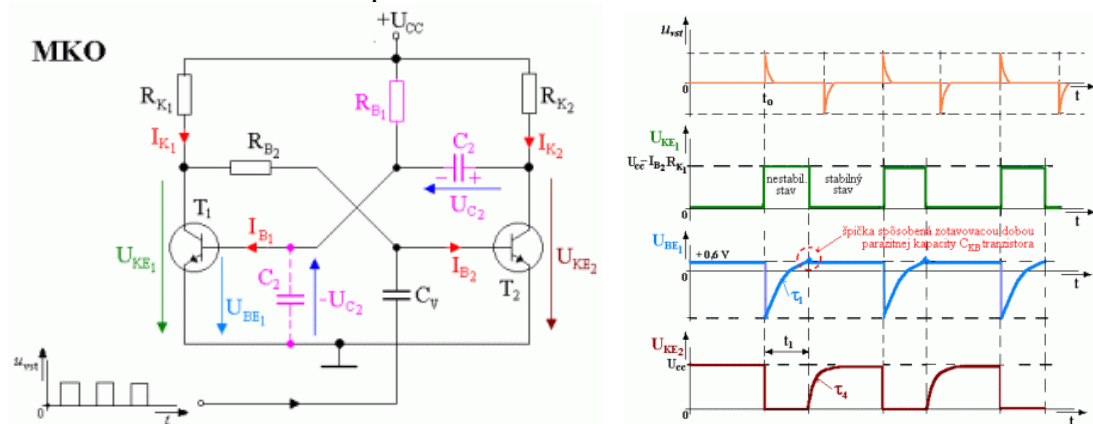
QB, QC, QD – výstupy trojbitového počítadla

Příklad – Nakreslite s použitím **IO 7493** asynchrónne počítadlo s **módom = 13** a označte výstupy, na ktorých je **vst. frekvencia** podelená a napíšte koľkými

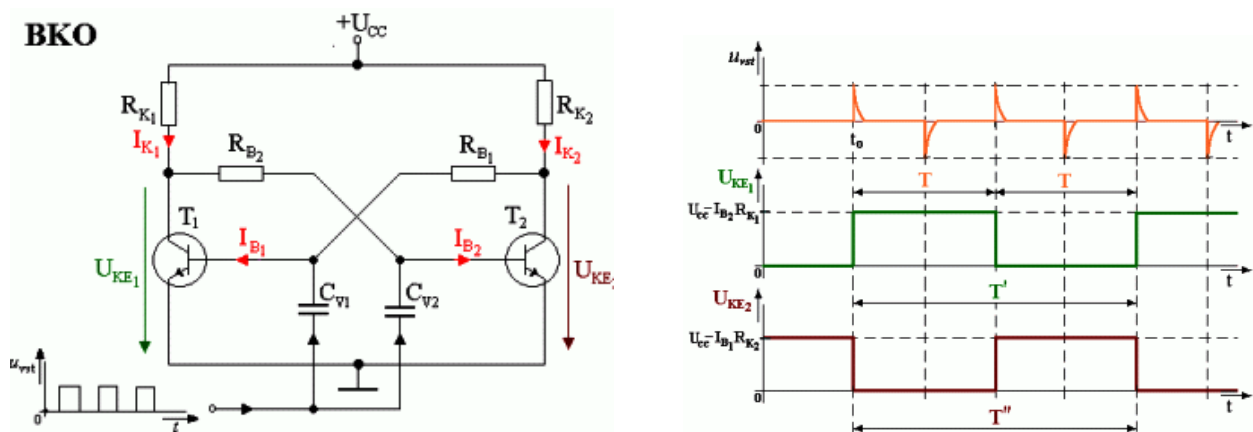

Uvedte typy preklápacích obvodov a možnosti ich realizácie:

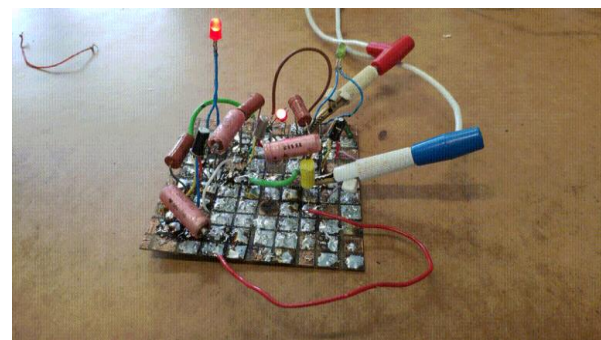
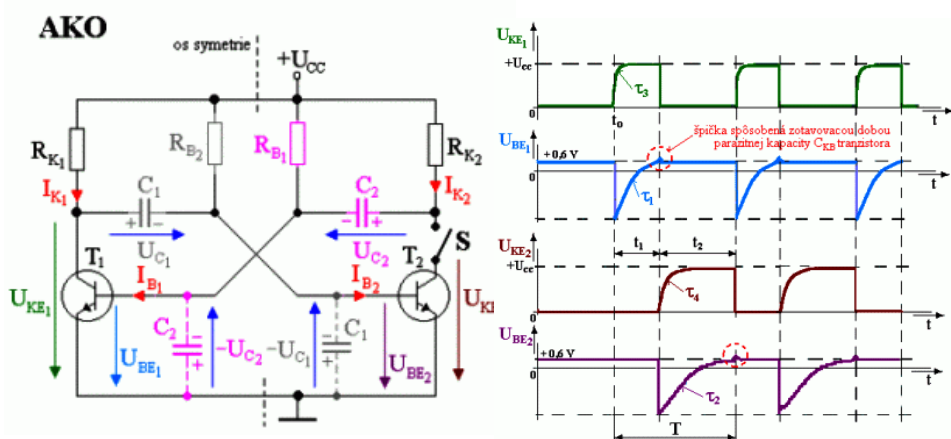
Monostabilný PO – **1 nestabilný a 1 stabilný stav**. To znamená, že po aktivácii je výstup po určitú dobu v opačnom stave (nestabilnom). Je možné ho využiť napr. pre časovače, ošetrovanie zákmitov kontaktov a pod.

Bistabilný PO – **2 stabilné stavy**. Realizujeme ho pomocou akýchkoľvek 2 spínačov (relé, tranzistory, ...). V každom z nich dokáže zotrvať dlhú dobu. Preto ho môžeme využiť napr. ako pamäť, tvorí i základ zložitých SLO – počítačů a pod. Najčastejšie sa stretne s typmi RS, JK, D, T napr. v podobe IO. Má dva vstupy a dva výstupy. Preklopí sa po privedení spúšťacieho impulzu.

Astabilný PO – **2 nestabilné stavy a žiadny stabilný**. Ak preklopíme obvod do astabilného stavu, tak sa v ňom udrží nejakú dobu (tá je daná τ – časová konštanta) – $0,7 \cdot RC$. Po tejto dobe sa vráti naspäť do stabilného stavu. Jeho výstup sa stále prepína medzi 1 a 0. Využívame ako blikáč, zdroj hodinového impulzu, generátor pravouhlého signálu.

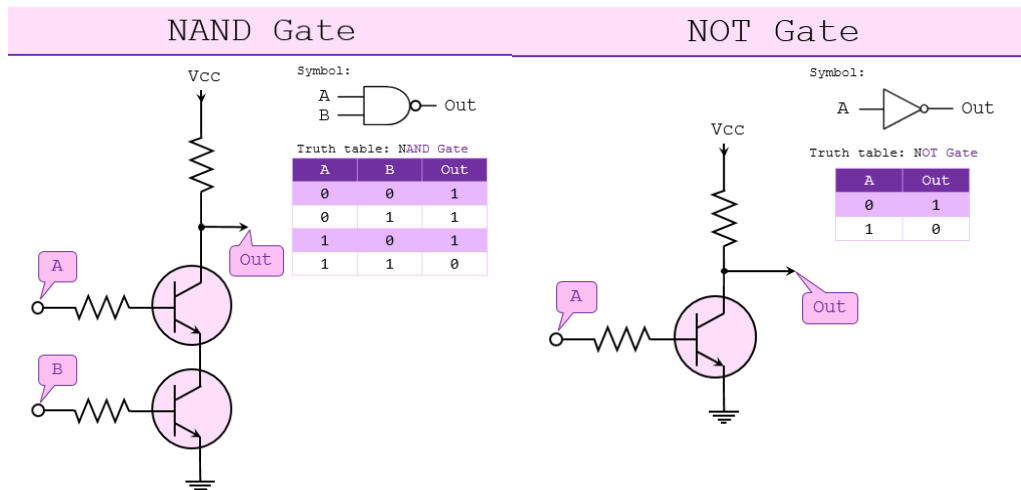
Porovnať realizáciu preklápacieho obvodu diskretnými súčiastkami a IO typu 555:

Porovnanie budeme realizovať napr. na obvode RS

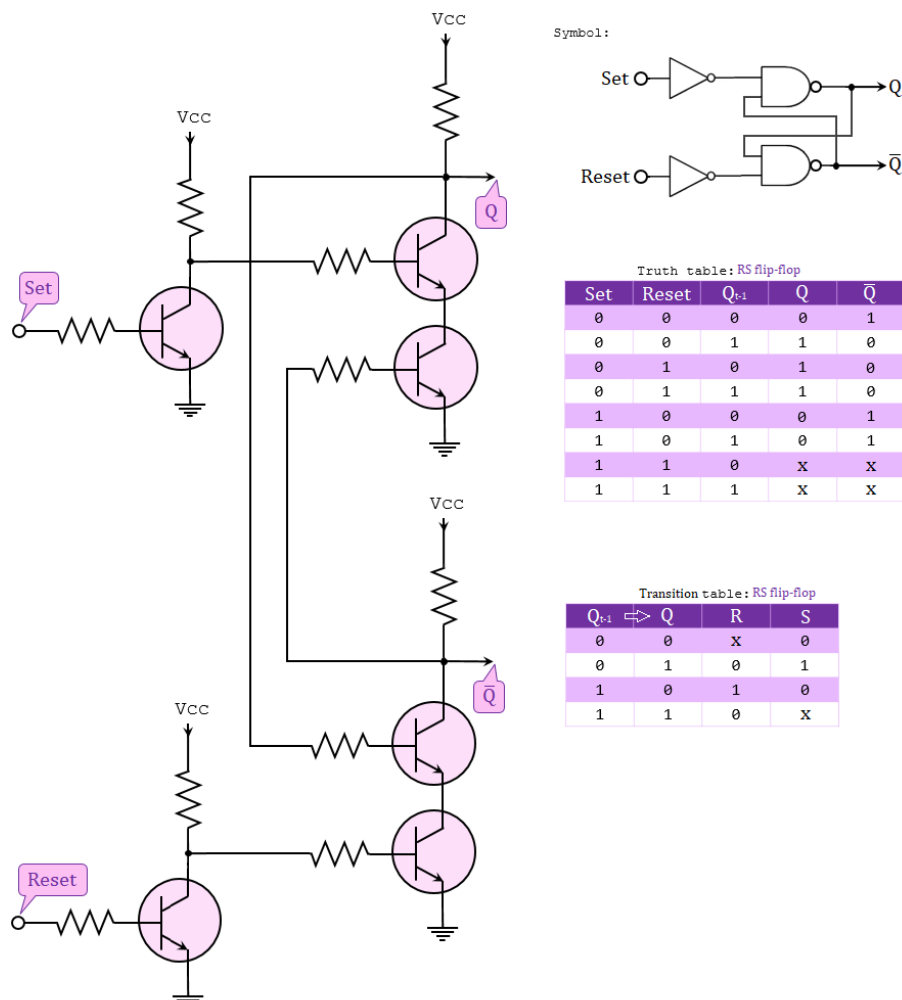
Realizácia pomocou tranzistorov:

Zo znalostí VYT vieme, že **SLO typu RS** sa skladá zo **4 NAND** hradíel, alebo **2 NAND** a **2 NOT** hradíel, t.j. **NAND** vo vstupnom skrate tvorí náhradu hradla **NOT**

V elektrotechnike sa **hradlo NAND** skladá z **2 tranzistorov** a **hradlo NOT** z **1 tranzistora**. (Tranzistory NPN sú zapojené so spoločným emitorom + majú komplementárne odpory).

Celková schéma RS pomocou tranzistorov:

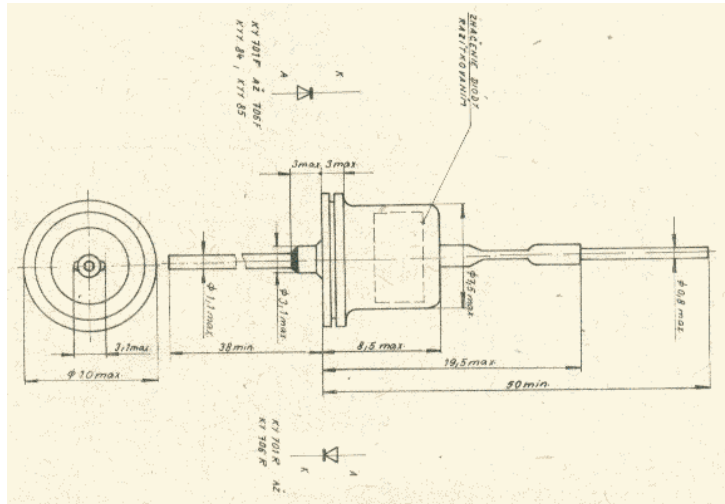

Popíšte obsah výkresu súčiastky:

Vid'. protokol 2. ročník - meranie na polovodičových diódach (dá sa použiť k vysvetleniu)

Je to súbor všetkých podstatných parametrov danej súčiastky. Nájďme tu nominálne a maximálne hodnoty akejkoľvek elektronickej súčiastky. Ďalej tu nájdeme zakótovaný technický výkres puzdra.

Príklad: Usmerňovacia Si dióda; KY701F Tesla Piešťany

Z protokolu vedieť vymenovať nejaké základné katalógové údaje.

Uveďte postup pri vybavovaní dlhodobého úveru

Vysvetlite formy dlhodobého úveru – doba splatnosti úveru je dlhšia ako cca 5 rokov

Hypotekárny úver – úver na bývanie, banka získava záložné právo na nehnuteľnosť,

Hodnotí rating klienta – faktory ratingu: priemerný čistý mesačný príjem za 3,6, 12 mesiacov,

u podnikateľov je to daňové priznanie za posledný rok alebo 2 roky

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie, zamestnanie klienta, dĺžka pracovného pomeru, priemerný

Čistý mesačný príjem, rodinný stav, iná formy príjmu klienta, výška mesačných splátok finančných záväzkov, stavebný úver a medziúver

Nedoplatky na iných úveroch prípadne exekúcie

Kontrola v úverovom registri – ako si klient plní finančné záväzky voči bankám, či pravidelne spláca úvery a pod.

Ročná percentuálna miera nákladov RPMN – celková nákladovosť pôžičky, t. j. úroky plus poplatky za úver